

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Collectanea - Cod. Karlsruhe 506

[S.l.], [12.-13. Jh.]

De nativitate s. Mariae

[urn:nbn:de:bsz:31-22667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-22667)

2
Inquirendū ē s̄s̄ h̄m̄. **De nat̄. s̄. Marie. s̄. v.**
a. explanandū p̄ ordine de origine
gentricis marie. a. n̄. mutatis ei saltep̄
nitate. Quidā vir nobilis fuit in tribu iuda.
ioachi noīe ex igne ad honorabilis valde
xii. tribus isrl̄. Vives q̄ppe erat. / ideo offerebat
freq̄nt̄ munia duplicia dicēs in semetip̄so.
erit q̄ sup̄ habundat in dandū om̄i plebi
a. p̄pici ero. Appropinquat aut̄ magnū dies fe
stū d̄ni sedm̄ legē. / offererebat filii isrl̄ munia
sua. Ioachi aut̄ p̄oz optulit. s̄. restitit ei ru
ben sacerdos dicēs. Nō licet t̄ offerre munia
ī tēplo d̄i. q̄m̄ n̄ suscitasti sem̄ ī isrl̄. Et c̄s
tat̄ valde abiit ī t̄ semetip̄sū dicēs. Medita
bor q̄ ut sciā si ego sol̄ n̄ suscitavi sem̄ ī isrl̄.
Et rememorari ē patriarche abrahe q̄m̄ ī
nouissimo tēpe dedit ei d̄ns filiū ysaac no
mine ex sara sterili. De h̄c n̄ m̄m̄t ioa
chi ad uxore suā. s̄. stultit se in desertū.
/ fecit tabnaclm̄ ibi ī montē. / fuit ibi. ^{quingenta} 2. v.
dieb. / xl. noctib. dies in t̄ se. Nō descēda
hic nec ad manducandū neq; ad biben
dū. donec me visitet d̄ns m̄s. Uxor aut̄ ē
anna lamentabat̄ dies. / In gēt̄ lugebo. in
dignitatē meā. humiliavit me nimis. d̄ns
m̄s. Appropinquate aut̄ die festo pasche. an
cilla sua dixit ei. Quare humilias aīam
tuā. Holi luge. s̄. indue uestim̄ta regalia
tua. / ad diē festū p̄pa ornata / leta. Au

na ū dix̄ ei. Recede recede. Quare ōrbas me. Et
dix̄ ancilla. Qd̄ ampli t̄ possū dice. V̄s enī ōclu
sit uultū tuā ut n̄ daret sem̄ i uis̄. P̄ hac no
ce lauit cap̄ suū ⁊ iduc̄ se regalia. ⁊ descen
dit i ortū suū eea horā nonā. ⁊ sedit sub arbo
re. laurea. ⁊ oraū dicēs ibi. V̄s patrū meor̄
aufer obp̄brū meū ⁊ exaudi p̄cē meā. sic
exaudisti sara ⁊ dedisti ei filiū. Et dū hec p̄ca
ret̄ uid̄ nudū passeris sup̄ se i arbore ⁊ adiē
lām̄tationē dicēs. V̄nē... eū assimilabo. Nō
sū enī simili auib̄ cel̄. q̄ pullos habet. nec
bestis̄ tre. q̄a genant. nec aq̄s q̄a p̄duc̄t ex se
pisc̄es. nec huc̄ tre q̄a p̄duc̄t ex se fruct̄ sedm̄
tēp̄. ⁊ d̄ dom̄ tuū benedic̄t te oīa. Et cū hec di
xisset. ecce anḡls̄ d̄ni alitt̄ iux̄ta illā dicēs.
Anna exaudiū d̄ns d̄s orationē tuā. Concipi
es ⁊ pariet̄. ⁊ audient nom̄ tuū in uniūsa tra.
Et dix̄ anna. Viuit d̄ns d̄s m̄s. Si genuero siue
masclm̄. siue femina. offerā illd̄ mun̄ d̄no
meo. ut seruatei oīb̄ dieb̄ uite sue. Ecce an
ḡls̄ d̄ni ad ioach̄i att̄. Exaudiū d̄ns p̄cē tuā
descende hinc. ecce anna uxor tua recipiet
⁊ pariet̄ t̄. Descendit q̄ ioach̄i gaudes ⁊ ac
cer̄ suū pastores suos dicēs ei. Ito afferre
m̄. xii. oues in maclatā. ⁊ xii. utulos sagi
natos. ⁊ er̄t mun̄ sacerdotib̄ habitantib̄ i tē
plo di. Et it̄m uocaū p̄ncipes pastoz̄ alios
dicēs eis. Adducite m̄ utulū p̄mogenitū
in maclatōz̄. ⁊ er̄t in oblationē. d̄no d̄o al

4
tissimo. Ecce ad dixerit paltor. p mptol gges ad
ioachin dnm suu. 7 ipse exultans i dno uenie
bat eu ggrb sui. Et annuntiatu e anne qa io
achin ueniebat eu ggrb 7 pcessit de domo. 7
stetit ante ianuam & uidit uiru suu uenien
te. Et repleta gaudio uen ad eu. 7 coplectens
eu dix. He scio dne qa benedix me dnf nrs
& abstulit ame ipperiu hominu. Et dix io
achin. Gras altissimo. Et requeut in domo sua.
Postera au die sumens munia pcessit ad tēplu
dmi. 7 obtulit ibi 7 repperit ad sacerdotē. Et sac
dos ascendit ad altare dmi. 7 n̄ inuenisse in
eo delictu nunciavit ei. Et dix ioachin. He
scio n̄ qa idulit in dnf oia peccā mea. Et des
cendit de tēplo dmi iustificat 7 abiens i domu
cognouit uxore suā. Eōpleto au v̄u. ceptio
nis peperit anna. Et interrogauit obsterē diees.
Qd peperim. Et dix ei. Femina genuisti. Et an
na. Gras ago do altissimo q̄ abstulit ame ig
nomina 7 obpbru hominu. Cū au sumpna
set. vii. dies anantitate e iuitant ioachin
os sacerdotē & multitudinē puellā. 7 dixit
corā eis. Tu dne q̄ nemine despicias. s. audis
gemitu humiliu 7 d̄ p̄s̄. dā huc puelle no
m̄ i die isto. Et cū h̄ dixisset. accesserit sacerdotē
ad epulationē i domu ei. Et edentib̄ illi. au
dita e vox subito de sup̄ dicens. Maria erit
nom̄ e. Et honorificatu e nom̄ hui puelle
ab altissimo do. Et ammirati s̄ uniuersi. 7 dixe

it. fiat fiat. Et obtulit eam pat. sacerdotibus et be-
nedixerunt illam dicentes. Deus abraham benedic
illam puellam. et da illi nomen in eternum in omnes ge-
nationes. Et respondit omnis populus. Amen. Et tunc imple-
to primo anno a natiuitate eius. iuuentum omnes ioa-
chi sacerdotes. et principes sacerdotum et sebas et sem-
ores. populi. et uniuersum cetum filiorum israel. ad celebren-
dum diem natiuitatis eius. Et obtulit eam sacerdotibus et
principibus sacerdotum. et benedixerunt eam dicentes. Deus
excellens respice super puellam istam. et da ei benedi-
ctionem tuam ut sit sancta et immaculata in conspectu tu-
o hinc et in futuro seculo. Et responderunt dicentes. Amen.
Anna autem ministrabat gloriis sacerdotibus et omni po-
pulo israel. Maria autem crescebat cotidie et uales-
cebat domino uolente. Et dixit iochi ad annam.
Deducam puellam istam in templum domini. et reddam
promissum nostrum quod promissimus domino. ne forte in digne-
ritur nobis deus. et non sit munus nostrum acceptum. Et dixit
anna. Sustineam adhuc annum. ut sit in aetate
forte in gratia patris aut matris. et sic constituam
eam in templo postea. Et dixit iochi sic fiat. Et imple-
to tertio anno detulerunt eam in templum domini. Et sus-
ceperunt sacerdotes eam de manibus eius et osculabantur eam
dicentes. Benedixit te dominus deus omnipotens. et magnifica-
uit nomen tuum in uniuersis nationibus. Et te enim notum
faciet saluatorem mundi uniuersae plebi. Et
tradiderunt in fantula maria in uterum
uirginum. Quae uirgines die nocteque in dei lau-
dibus consistebat. Et inquit postea esset beata maria

ante templum domini. eleuans faciem contra templum. ac toto
corpore gradum ascendit. nec penitus retrorsum respexit. nec
faciem parentum requisit. sed; mitis sedebat in templo
domini sicut coluba. accipiens frequenter escam de manu
angeli. sicut scriptum est. Panem angelorum mandauit. ho.
In quo facto omnes stupor tenebat. ut et ipsi pontifi-
ces templi mirarentur. Tunc anna repleta spiritu sancto
in conspectu omnium dixit. Domine deus exercituum. memor
factus es ubi sum. et uisitatum populum suum uilitatione
sua. ut gentes que inurgebant in nos humiliare-
tur. et cor eorum conuerteret ad se. et aperuit aures suas precibus
nostris. et excluit a nobis inultationes inimicorum
nostrorum. Sterilis fuit mater. genuitque exultationem
et letitiam in se. Hincque fontaneae potui ferre holo-
caustum domo meo. Quae re me prohibere uoluerit inimi-
ci mei. Dominus enim auert eos a me. et dabit in gaudium se-
piternum. Erat autem beatissima uirgo in admiratione
omni populo. quae ita perfecte in dei laudibus loquebatur ut omnes
stupore et admiratione subiacerent. quae uero in fantula
putabatur sed; magna. in qua iam .xxx. esset annorum
ita orationibus insistebat. ita ut uix potuisset ei
uultum quasi adtendere. Insistebat autem ad operam lanificandi
uero. in qua mulieres uetulae facere non potuerunt. ista pu-
ellula sola supplebat. Haec autem si regulam statuerat
ut a mane usque ad horam tertiam. orationibus insistere. et
etiam autem usque ad horam nonam. tertio opere se occupa-
ret. a nona uero hora iam ab oratione non recedebat.
donec illi angelus domini appareret. de cuius manu escam
acciperet. et melius hic in dei amore proficeret. Venique cum

seniorib' uirgub' di laudib' ante cedebat. ita
ut iugulus nulla p'oz i ueniret. i sapientia legis
di erudicioz. i humilitate humilior. i carminu
b' dautici elegantior. i caritate geiosior. i py
ritate purior. i oi uirtute pfectior. Erat eni
estans immobilis. i mutabilis. atq; cottidie ad
meliora pficiebat. Hac maledicente nuq; ulli
audiuit. irascentē nemo uidit. Vis sermo ei
ita erat gra plen. ut cognosceret ueritas di i lin
gua e. Erat eni sollicita circa social sua. ne ali
q' irisu exaltaret sonu. ne aliq' dei i sermone
peccaret. ne al. i iuriosa erga patre 7 matre
exultaret. Sine i'missione benedicebat dm.
Et ne forte salutatione sua a laudib' tolleret
si q's ea salutarer. illa p salutatione do gra re
spodebat. Veniq; ab ipsa p'mu. ut cu salutaui
os sei. do gras dicat. Cottidie sca q de manu an
gli accipiebat. sola reficiebat. sca u q a ponti
ficib; tēpli o seqbat. paupib' diuidebat. frequē
t audiebant angli cu ea loq. 7 q'si km ob tēpa
bat ei. Si q's au infirmū tanget ea. san' domi re
urebat. **O** c abiatar sacerdos ob tul. i finitta munia
pontificib; u accipet ea filio suo uxore. **P**hibebit
au eos beata maria dice's. **H** potet fieri. ut aut
ego cognosca uirū. aut uir cognoscat me. Et di
cebāt ei pontifices. 7 os affines e? **D**s i filiu colit
7 i posterū adorat. sic semp fuit i p'plo isrl. Respo
des maria dicebat eis. **D**s i castitate p'mū omiū
pbat 7 colit. **H**a ante abel null fuit iust' i t hoies

et iste pro oblatione placuit deo. ab eo quod displicuit. Nam
 et eleme occisus est. Nam in oblationes. accepit coro
 nam uirginitatis. quia nunquam in sua carne pollutionem
 admisit. Venique et helia cum esset in carne assumptus est. quod
 carne sua uirgineam custodiunt. Hoc ab infanzia
 didici in templo. quod deo cura possit esse uirginitas. In
 hoc statui in corde meo. non uirum penitus non cognosca.

Factum est autem ut quatuordecimum uirgo annum acciperet.
 Tunc uenerunt autem pharisei. ueruntque et filium. non omni populo israel
 daret legem adque consuetudinem. quod nulla uirginum orae
 presumet in templo domini. Et datum est et filium. missumque est post
 tribus dies israel. non die ieiunia conueniant in templo domini. Cum uenisset
 autem uniuersus populus. surrexit ab iathar pontifex. et ascendit
 in altiore gradum non ab omni populo uideri potuisset. Et factum
 magno silentio dixit. Audite me filii israel. Ex quo templo
 istud a salemone edificatum est. fuerunt reges. et uirgi
 nes. prophete. ac summi sacerdotes. et pontifices. et magni
 ac mirabiles steterunt. Tandem uenientes ad legitima
 matrem etate. uirum in coniugium adepti sunt. et secute pro
 sua ordine. domino placuerunt. Hec uero apud oraria non
 uult ordo placendi domino inuenit est. que permittit
 se uirginitate deo seruare. Vnde uidetur in exin
 interrogatioe nostra responsu dei agnosce possim. cui de
 beat uirgo ad custodiendum committi. Placuitque
 sermo iste omni synagoga. Et missa est sortis a sacerdoti
 bus templi. super xii. tribus israel. et cecidit sortis super tribum iu
 da. ut sequenti die quemcumque sine uxoribus esset. deferret
 uirgine in manu sua. Vnde factum est ut ioseph cum iuuenibus
 senior deferret. uirgine. Cumque dedisset pontificibus;

uirgas. obtulerit sacrificiū dō. Et irogabat ab
iatar sacerdos dñm. ⁊ dixit ad eū dñs. Inmittite oī
uirgā. ī tē scā scōꝝ ⁊ ibi p̄maneat. ⁊ p̄cipe ei ut
maneat ap̄d se ad recipiendas. ⁊ ex cacumine
uirge. egrediet̄ colūba ⁊ uolabit usq; ad celos. in
cui manu uirga reddita hoc dederit signū. ip̄
si t̄dat̄ uirgo ad custodiendū. **F**actū ē aut̄ ut
ī alto die matut̄ cū ueniret unūsi. ⁊ facta
oblatio ē icensi. ī ḡl̄s ē pontifex scā scōꝝ. ⁊ p̄
tulit uirgas. Cūq; erogaret singlas ad tā milia
uirgas. ⁊ ex nulla exisset colūba. īdūt se abia
tar pontifex duodeci tinnablis ⁊ uestē sac̄
dotale. ⁊ ī ḡl̄s scā scōꝝ. icendebat sacrificia. Et fac
ta oratio. apparuit ei anḡls dñi ⁊ dixit. Est hic
uirgā breuissima q̄. p̄ nichilo ē putasti. hāc tu
cū ptuleris ⁊ dederis. ī ipsa apparebit signū q̄
locut̄ sū t̄. Erat aut̄ uirga iosep. ⁊ ipse erat abie
cto aīo quō senex erat. ⁊ n̄ potuit accipere eā. ⁊ n̄
ip̄e uoluit req̄rere uirgā suā. Clamauit aut̄ uoce
magna abiatar pontifex dicēs. Veni ⁊ accipe
uirgā tuā q̄. expectaris. Et accessit ioseph ex pauē
rēs. q̄ summ̄ pontifex cū aclamore nimio uocal
set eū. Por̄ aut̄ extendens manū uirgāq; accipi
ens. ⁊ eḡlla ē de cacumine uirge colūba nūe
candidior. ⁊ uolās dñi p̄ tēpli fastigiū celosq;
p̄ecut. Tē unūsi p̄pls ō ḡtulabat̄ seni dicēs. Beat̄
fact̄ es. ⁊ d̄s elegit te idoneū ad accipiendā ora
riā. Sacerdotes aut̄ cū suaderēt ei ut ēducēt eā.
cep̄ rogare eos cū uerecundia dicēs. Senex sū

7
et filiū habeo. quare hanc in tēditis. cui etas minor
ē nepotib' meis. Tē ab iatar pontifex dix. Re-
more esto ioseph q. admodū datan et abiron
pierit. qm uoluntate dñi ē tēplert. Et dix. io-
seph. Ego qdē nō sperno uoluntate dñi. s; deli-
dero ut unū filioꝝ meoꝝ. et uxor det. Venit aliq
ex sodalib; uirginel. cū q̄ inter i regat. Ab
iatar pontifex dix. Uirginel qdē ad solatiū
ei dabunt q̄ usq; statū dies ueniat. i q̄ eā ac-
cipiet. nēnī potit alio i matrimonū copulari.
Tē ioseph beatissimā **M**ariā accepit cū aliis
q̄nq; uirginib' q̄ eēt cū ea i domo ioseph. Erāt
u' is te uirginel **R**ebecca. **S**ymphura. **S**usanna
Abeia. **H**abela. q̄b; datū ē a pontificib; sericū.
lacinetū. bissū. purpura. et linū. Misert aut
sortel i tē se una q̄q; uirgo qd faceret. Et factū
ut beatissimā Mariā tanget fors ut ppura ad-
nebendū acciperet. ad uelū tēpli dñi. Quā cū acce-
pisset. dixerūt sodales sue. Cū tu uimox sis oib;
purpā obtine meruisti. Hec dicentes q̄si i fati-
gatione sermoni. cepunt eā reginā uirginū ap-
pellare. Cūq; hec agerēt i tē se. apparuit anglis
dñi i medio eā dix. Non erit iste sermo i facti-
onē nullus. s; i p̄bationē uerissimā p̄phat. Ex-
pauerūt aut i aspectu angli et i u'bis ei. et rogauē-
rūt beatissimā Mariā ut oraret p̄ eis. **A**ltera
aut die dū staret beata uirgo iuxta fontem. ap-
paruit ei anglis dñi et dix. Beata es Maria. qm
i mte tua dño habitacūm. p̄parasti. Veniet ec

ce lux de celo ut in te habuerit. ⁊ p te uniuersū u
luminet mundū. **T**ē tertia die dū eēt i ope. i
gēss e ad eā iuenit. e pulcitudine mirabat. **Q**
att. Noli timere maria. iuenisti g. ap. d. Ecce eci
pies ⁊ par. regē. q̄ impat oib̄ n̄ solū i tra. ⁊ itā i ce
lus. ⁊ regnabit i secula seclorū. **Q**um hec agerēt. u
lo tēpe ioseph i capharnaim maritima erat
ope occupat̄ q̄si i n̄ sib; q̄nq;. Erat enī faber lig
ni. Reuis̄ aū ioseph iuenit eā pregnantē. ⁊ tot̄
ē tremuit. Et posit̄ ē i angia ioseph. exclamauit
⁊ dix. Vñe d̄s om̄ps accipe sp̄m meū. q̄ melī e
m̄ mori q̄ uiuē. Vixerit q; uirgines q̄ cū ea erāt.
Hol̄ sem̄ q̄a uir n̄ tetiḡ eā. ⁊ i n̄ teḡta uiginta
tis i ea i maclata p̄seuerat. En̄ custodita ē. sēp i n̄
oracione p̄manet. crebro cū ea angl̄s loq̄t. ⁊ ui
ctū de sac̄s accip̄. Quom̄ potēt fieri ut sit peccatū
aliq̄d i ulla. Hā si suspicionē nr̄am tibi uis ut pan
dam. istā ḡuidā n̄ fec̄ n̄ angl̄s d̄i. Ioseph aū dix̄ ei.
Ut q̄d seductū me ut eā q̄d angl̄s i p̄gnasset
eā. Aut potēt fieri. ut q̄ cūq; unigerit se ad an
gl̄m decipiat eū. Lugēl̄q; dicebat. **Q** fronte tu
r̄s sū ad tēplū d̄i. **Q** facie uisurus sac̄dotes d̄ni.
Qd q̄ factū sū. Et hec dicēs ioseph. cognabat occul
tare se. ⁊ dimitte eā. Cūq; ordmass; occulte erur
ge ut fugiens habitaret i solitudine. ipsa nocte
apparuit ei angl̄s d̄ni i sōnis dicēs. Ioseph fili da
uid noli tim̄. accipe maria uirg. t. qm̄ q̄ i n̄to
ē ē. de sp̄s sc̄o ē. Pariet aū filiū. q̄ uocabit̄ the. ip
se salu. f. p. f. a pecc̄is eorū. **E**xsurges aū ioseph a sōno

8
gras agēs dō. narraūq; uisū oraxie & uirginib; q
erāt cū ea. Consolat' ē aū ioseph de uisione sua.
Factū ē aū p' hec erit rumor qd' oraxia eet gū
da. & p' hensus ē ioseph amulstris tēpli. & duct' ē
ad pontificē. Et i' t'rogau' eū pontifex. dicēs. Qd' ē
hoc ūbū ioseph qd' audiunt. qd' oraxia gūda esse
da sit. q' uirū nūq;. nec uidē uoluit. & i' lege noti
ciā optima habuit. Tu aū si nō uolentiā ei fecisses.
hec hodie uirgo pseuerasset. Ioseph ū se deuouebat
uiral. qd' nūq;. penit' tetigisset eā. Eui ab iathar pon
tifer dix'. Quitt dñs qm' faciā te potare aquā pota
tiois dñi. & statū apparebit t' peccatū tuū. Tē o' gga
ta ē oīl' multitudo isrl'. & adducta ē simul beata
oraxia i' tēplū dñi. Hentes aū parentes ei. dicebat
ad eā. Confite sar' erdonib; peccatū tuū. & archana
secti tui scil' de nuda. Uocat' ē ioseph ad altare
seorsū. & data ē ei aq' potatiois dñi. Quā cū gusta
uit & septies circuuisset altare. nō dedit d's signū
aliqd' i' facie ei. Tē iustificauerūt eū sac'dotes cū
p'plo dicentes. Beat' estu. qm' nō ē reat' in uent' mte.
Et uocantes beatā oraxiā dixerūtq;. Tu quā excusa
tionē afferre poteris. & qd' pot' signū apparebit
mte. q'a pdidit te ē cepit' uentris tui. Hoc solum
ate req'rim'. ut q'a ioseph munda' ē de te. tu ē
fiteri q's sit q' de cepisset te. Melius ē enī ut de
tua p'fessione p'dat. quā irā dī incurras. Si enī
signū apparuerit mē spectu tuo. c'fusio eris
oī parentele tuę. Tē beata oraxia i' trepida dix'.
Si in me aliq' pollutio. aut aliqd' peccatū ē. aut

fuit in me aliq̄ ē cupiditate in pudicitie det
gat me d̄s ī respectu p̄p̄lox ut fiam hōib; em̄da
tiorib; exemplū. Et accessit c̄fident̄ ad altare. &
bibit aquā potationis. ⁊ septies circuiuit altare
d̄ni. & n̄ ē inuenta ī ea ulla macula. Et cū oīs p̄p̄s
stupet ⁊ hesitaret. uidentes ē ceptū uentis. ⁊ nul
lū signū apparuisse. ī facie ei. ceperūt uaria in
t̄ se p̄p̄li loq̄tate t̄bari. Aliū eē sc̄tate dicebat
aliū p̄ mala ē sc̄tate accusauerūt eā. t̄ maria
uidens suspicionē p̄p̄li. oīb; audientib; uoce
clara dix̄. Huius d̄ni adonay. exercitū. ī cui
ē spectu sto. qm̄ uirū n̄ cognoui. neq; cognoscē
uolo. q̄a ab infantia mea ap̄d me defuiui. &
d̄o uotū feci. ut ipsi q̄ me creauit ī integritate p̄
maneā. ī q̄ me c̄fido ipsi soli uiuē. ⁊ qm̄ diu
uiuero sine aliq̄ pollutione seruire. Oīs enī p̄p̄s
osclabat̄ genua beate marie. rogauerūt q; eā ut
daret malis suspiciōib; eoz indulgentiā. Ve
dixerūt aū eā oīs p̄p̄li ⁊ sacerdotes ⁊ uirgines cū
gaudio magno ī domū suā & dixerūt. Sit nom̄
d̄ni benedictū. q̄ manifestant sc̄tate tuā un
uerse plebi isrl̄. **F**actū est aū p̄ aliquā
tēp̄is ut fieret p̄fessio ex edicto cesaris augusti
ut p̄ficiscēt̄ unq̄sq; ī pat̄ā suā. hec descriptio
p̄ma. facta ē sub p̄lide sirie cirino. Hecesse aū
fuit ut ioseph cū maria p̄ficiscēt̄ ī bethleem.
q̄a exinde orti erāt de tribu iuda. ⁊ de domo
dauid. Cū ḡ irēt p̄uiā que duc̄ ad bethleem
dix̄ beata maria ad ioseph. Uos p̄p̄los iudeo

ante me. unum flemē. / unū gauden
tē. Cui respondit ioseph. Sede ⁊ tene te in unūto
tuo. ⁊ noli ūba sup̄ flua loq̄. Tē apparuit puer
speciosus ante eos induit uelle splendida. ⁊ dixit
ad ioseph. Quare dixisti ūba sup̄ flua eē de duo
b; pplis. que audisti maria dicens. Populū enī
iudeoy flemē uidit. q̄a recessit ad dō suo. ⁊ gemile
pplm gaudentē uidit. q̄a accessit ad dnm. Sedm
enī hoc qd̄ p̄misit pat̄b; nr̄is abrahā. ⁊ isaac. ⁊
iacob. tēp̄ aduent. ut ex semine abrahā bene
dictionē oib; gentib; tribuat. Cū hęc dixisset an
gls. iussit stare unū. q̄a tēp̄ aduenerat pari
endi. p̄cepit q; descendē de animali beatā uir
gine. ⁊ ingredi speluncā sub traneā i q̄ lux n̄ fu
it unūq; s; semp̄ tenebre fuerit. q̄a lux diei pe
nit̄ n̄ habebat. Et cū inq̄ssa fuisset beata maria
cepit tota spelunca lux diei habere q̄si eēt ho
ra sexta. Postea eadē spelunca luce diuina illu
strata ē. ut q̄ec die nec nocte lux ibi deficeret.
Et ibi peperit p̄mogenitū filiū suū. q̄m moyses
eūderit angli cantantes. glā i excelsis dō. ⁊ i ter
ra pax hominib; bone uoluntatis.

Eodē tēpe. prexerat ioseph ad querendā ob
stetricē. Quā cū inuenisset. reuēsus ē. Et inue
nit cū maria infantē q̄ genuerat. Dixit aū
ioseph ad maria. Ego ē zelami ⁊ salome ad
dixi obstetrices. ⁊ ecce foris ante speluncā stat
⁊ p̄nimo splendore huc n̄ possit̄ in troue.
Audiens aū hoc beata maria subrisit. Dixitq;

ad eam ioseph. Holi subride. s; esto cauta.
& pmitte ut uisitet te. ne forte idigeas medi-
cine. Et uisit eam in throno. ad se. Cum in gressu fuisset
helami. & salome non esset in gressu. dixit ad beatam maria
kia. P. mitte me ut tangam te. Cumque permisisset beata
maria se tangere. exclamauit uoce magna ob-
stetrix dicebat. Vne dne magne miserere adhuc
nec exauditu est. nec in suspicionem habitum. quia ma-
mille plene sunt lacte. & natum masculis matrem suam
uirginem ostendit. nulla pollutio sanguinis facta
est in nascente. nullus dolor in pariente. Virgo concepit.
uirgo peperit. & uirgo permansit. Audiens hanc uocem
alia obstetrix nomine salome dixit. Quod audio non credo.
non ipsa probauerunt. Et in gressu salome dixit. P. mitte mihi
ut tangam te. & ipse utrum uerum dixerit zelami.
Cumque permisisset; beata maria ut tangeret eam. admi-
sit manum suam salome. Uerum cum accessisset. aru-
it manum eius. & exclamauit dicebat. Vne tu nosti quia septem
te timui. & pauperes quantum potui es solata sum. Sed; ne
misera facta sum propter incredulitatem meam. quia au-
sa fui temptare uirginem tuam. Hec cum diceret appa-
ruit uirga ista iuuenis in ueste splendida di-
cebat ei. Accede ad infantem. & ora eum. & tinge ma-
nu tua. & ipse sanabit eam. quia ipse est saluator se-
culi. omniumque sperantium in se. Et est festi accessit. &
adorauit infantem. & sanata est manum eius. recepitque
pulchritudinem reliquam carnis. egitque gratias omnium po-
tentium deo cum quo uiuit. & r. cum spiritu sancto. pro in morte
secula seculorum amen

palp.

10.

Tercia autem die natiuitatis dñi egressa
est maria de spelunca. & ingressa est stabu-
lum. & posuit puerum in presepio et bos & asinus
adorabant eum. Tunc adimpletum est quod
dictum est p̄ ysaiam prophetam dicentē. Cog-
nouit bos possessorem suum. & asinus presepe
dñi sui. Ipsa autē animalia in medium eum
habentes incessanter adorabant eum. Tunc ad-
impletum est qđ dictum est p̄ abacue prophetam.
In medio duum animalium cognoscerit. In eodem
loco moratus ē ioseph & maria cum infante
tribus diebus. **S**exta autē die ingressa est bech-
lehem. ubi impleuit ^{num} vii diem. In quadragesima
die die duxit infantē ad templum dñi. Post-
ea autē uementes magi. adorauerunt eum &
obtulerunt thesauros suos. & in gentibus mune-
ribus munerauerunt mariam & ioseph. Ipsi
autē infanti obtulerunt singli singulos aureos.
Unus obtulit aurū. alter thus alius ū myrram.
Ve inde amouit est ioseph ab anglo dñi. & dixit
illi. Tolle mariam & infantem. & p̄ uia heremi
p̄ge ad egyptum. Cūq; uenissent ad speluncā quā-
dam. & uellent in ea requiescere. descendit ma-
ria de uimento & sedit hanc ihm in gremio suo.
Grant autem ioseph tres pueri. iter agentes. &
cum maria una puella. **E**t ecce subito egressi
sunt de spelunca diacones multi. Quos uiden-
tes pueri. & clamauerunt. Tunc descendens
ih̄s de gremio matris. stetit in pedibus ante diacones.

Illi autē dracones adorauerunt eum &
abierunt. Tunc adimpletū ē qđ dictū est
p̄ prophetā dā dicentem. Laudate dñm de
terra. drac̄ & om̄s ab. Ipse autē infans ih̄c ambu
labat an̄ eos. & p̄cepit illis ut nemini nocerēt.
Smaria & ioseph ingraui pauore erant. ne
forte infantulus lederetur ab eis. Qđ ih̄c ait.
Notae me & sidere. q̄a infantulus sū. Ego autē
uir p̄fectus sū. & necesse est ut om̄s fere siluas
mansuescant an̄ me. Similit̄ autē & leones & par
di adorabant eū. & comitabantur eū. idese
to. Q̄cūq; parte maria & ioseph. ibant an̄cede
bant eos. bestie ostendentes uia. & inclinantes
capita sua adorabant eū. & cū caudis suis ad
ulantes ibant. Prima autē die ut uidit maria
leones circa se & uaria ferarum monstra ex
pauit. & ueni faciem infans ih̄c leto uultu res
perit dicens. Noli timere mat̄. Non adūria
tuā. s̄ ad obsequium meū festināt. Et his die
tis. āputauit timorem decorū eorum. Am
bulabāt ḡ simul leones cum asinis & boues &
saginnaria. que eis portabant necessaria &
anullo ledebantur. Et ū mansio facta esset simul
om̄s manebant. Erant & mansuete oues cū
arietibus. que simul de uidea erierant. & sicū
habebant ea & int̄ lupos ābulabāt & anullo
ledebant. Tunc adimpletū est qđ dictū est
p̄ propham dicentē. Lupi cū agnis pascent̄.
& leo & bos simul paleas comedent. Erant enī

duo boues & plaustrū; in quo necessaria por-
 tabant. Factū est posthęc in die tertia pro-
 fectionis sue: ut maria nimio calore solis
 fatigaretur inherens. & uident arborē
 palme dix̄ ad ioseph. Quiescam' aliquantū;
 sub ūbra eius. Et festinans ioseph dux̄ eam
 ad palmā. & descendere eam fecit de iunē-
 to. Cūq; resedisset maria respiciens ad comā
 palme & uident eam repletā pomis ait. Desi-
 derū in factū est si fieri possit: ut ex his fruc-
 tibus uesceret huius palme. Et ait ioseph.
 Tu quidē de palme fructibus cogitas edere?
 ego autē grauissime de aq̄ cogito: que nobis iā
 defecit in uiribus; & non habem' unde replere
 eos aut nos refocillare possim'. Tunc i' fantu-
 lus leto uultu in sinu matris sue uiguis marie
 sedens dix̄ ad palmā. Flecte ramos arborē
 & de fructibus tuis refice matrē meā. Sta-
 tū ad hanc uocē. i'clinauit cacumen suū usq;
 ad plantas marie: & collegit ex ea fructus q̄s
 habebat. & om̄s repleti sunt. Postq̄m ū col-
 lecta fuer' om̄ia poma eius uelinata mane-
 bat. expectans ut illius i'perio surgeret cui
 i'p̄io fuerat uelinata. Tunc ih̄c dix̄ ad eā. E-
 rige te palma & g'fortare: & esto q̄soel arborē
 mearū que s̄t in paradiso patris mei. Ap̄i autē
 ex radicibus tuis uenā q̄ est occulta in terra:
 & ex ea da aq̄m ad sacietatē nr̄am. Statū erec-
 ta est palma & cepunt p' radices eius fontes

aquarū egrēdi: limpidissimi y frigidissimi y dul-
cissimi nimis. Videntes autē sere fontes aq̄rū:
gausse sunt gaudio magno y faciebat sūt cū
om̄ib; iumentis y hominib; gr̄as agentes deo.

Die autē alta p̄fecti sunt: y ih̄om qua agere cepe-
runt iter. y uersus ad palmā ih̄e ait. hoc ex
p̄cepto meo dico tibi palmā: ut un' ex ramis
tuis transferat ab anglis meis y plantet in
paradiso dī mei. Hanc autē b̄ndictionē ince-
perunt: ut om̄s q̄ in q̄cūq; bono etamine fuerit
uicerint dicet. **P**uenietis ad palmā uicto-
rie: hec eo dicente ecce angls dī apparuit
stans sup arborem palme y auferens unū ex
ramis ei' uolansq; p̄ mediū celū tenebat illū
in manu sua. Cumq; hec uiderent facti sunt
q̄si mortui. Tunc ih̄e loquens ad eos dixit. **Q**-
re formido obtinuit cor ur̄m. Aut nescitis
qm̄ palma hec q̄ feci t̄fferet. in parady-
so erit oib; sc̄is in loco deliciaꝝ. sic uob pa-
rata s̄t in loco deserti h̄. Et dū agerent iter.
dic̄ ei ioseph. **D**ne calor nimius decoquit
nos. Si tibi placet teneamus uia maris:
ut possim p̄ ciuitates martimas requiescen-
do transire: dic̄ ei ih̄e. Ioseph noli timere.
Ego uob mansiones ad breuiabo: ita ut q̄d per
xxr. dies uobis p̄ agendū erat: in hac una die
pagatis. Adhuc eo loq̄te ecce prospicien-
tes uidere ceper̄ montes egypti: et ciuitates
eius: gaudentes adq; exultantes: i unā deciuū